

Voorstel Gemeenteraad F

Onderwerp	Verordeningen gemeentelijke belastingen en heffingen 2026		
Portefeuillehouder	Marc Teutelink agendaletter (F)		
Organisatieonderdeel	Cluster Concernstaf	Aangeboden aan Raad	11 november 2025
Stuknummer (invulling door Griffie)		Corsanummer	2500030243

Wij stellen u voor te besluiten om:

Het college stelt de raad voor te besluiten om:

1. De verordening vast te stellen op de heffing en invordering van:
 - a. Afvalstoffenheffing 2026;
 - b. Begraafplaatsrechten 2026;
 - c. Havengelden 2026;
 - d. Hondenbelasting 2026;
 - e. Leges 2026;
 - f. Onroerendezaakbelastingen 2026;
 - g. Precariobelasting 2026;
 - h. Reclamebelasting Centrum 2026;
 - i. Riool- en waterzorgheffing 2026;
 - j. Toeristenbelasting 2026;
2. De verordening Tegemoetkoming onvermijdbaar afval 2026 vast te stellen.
3. De Beheerverordening gemeentelijke begraafplaatsen Enschede 2026 vast te stellen.
4. De kwijtscheldingsverordening 2026 vast te stellen.

Inleiding en voorgeschiedenis

In dit voorstel worden de wijzigingen van de belastingverordeningen 2026 ten opzichte van 2025 nader toegelicht. Bij het bepalen van de tarieven zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- het coalitieakkoord "Samen trots op Enschede";
- de gemeentebegroting 2026-2029;
- het principe de gebruiker/vervuiler betaalt.

Publieksvriendelijke samenvatting

Jaarlijks legt het college de verordeningen van de gemeentelijke belastingen en heffingen van het aankomende belastingjaar voor aan de gemeenteraad. In deze verordeningen staan de tarieven en/of bedragen die inwoners en bedrijven betalen voor bijvoorbeeld de onroerendezaakbelastingen, rioolheffing en afvalstoffenheffing. Maar ook voor het verkrijgen van bijvoorbeeld een paspoort, rijbewijs of bouwvergunning.

Gewenst effect van het besluit in relatie tot de strategische opgaven

Met de voorliggende verordeningen worden de belastingtarieven voor 2026 door de raad vastgesteld. Deze verordeningen vormen de juridische basis voor de gemeentelijke belastingen, het in rekening brengen van leges en rechten voor gemeentelijke diensten, en de beoordeling van kwijtscheldingsverzoeken. Hiermee wordt de financiering geregeld van een deel van de gemeentelijke taken.

Argumenten**1. Tarieven conform gemeentebegroting 2026-2029**

Op basis van de behandeling van de gemeentebegroting 2026-2029 in uw raad is voor 2026 een maximum inflatiecorrectie van 4% vastgesteld. In een aantal gevallen wordt hiervan afgeweken Dit is meestal een uitwerking van eerdere besluitvorming door uw raad. De belastingverordeningen waar dit aan de orde is, worden in het raadsvoorstel separaat toegelicht.

Met een efficiënte dienstverlening en uitvoering van taken willen wij de tarieven van leges en heffingen zo laag mogelijk houden. De kosten die wij maken brengen wij zoveel mogelijk in rekening bij degenen die de producten afnemen. De kostendekkendheid van onze tarieven willen wij zoveel mogelijk op 100% hebben. Dit is niet altijd mogelijk. Enerzijds omdat dit leidt tot onredelijk hoge tarieven, anderzijds omdat bepaalde tarieven door het Rijk op een maximum worden gesteld.

Wijzigingen in verordeningen van redactionele aard of waarbij de tarieven, in overeenstemming met de algemene beleidslijn, met 4% zijn verhoogd worden niet nader toegelicht.

1.a. Afvalstoffenheffing

Volgens de systematiek van 100% kostendekkendheid stijgt het vaste tarief met 2%. De variabele tarieven stijgen met 4,7%. In het algemeen zijn redenen voor het stijgen van de afvalstoffenheffing grofweg te verdelen in twee groepen:

- Inflatie/prijsstijgingen
- Veranderend beleid

De 2% en 4,7% stijging is een doorberekening van o.a. de kostenbesparing op kwijtschelding en algemene inflatie.

Hieronder zijn de tarieven weergegeven. Bedragen zijn in euro's.

Tarieven	2025	2026
Vast	259,68	264,84
Variabel 240L	7,90	8,27
Variabel 140L	4,61	4,82
GFT 240L	0	0
GFT 140L	0	0
Verzamelcontainers	1,32	1,38

De overige tarieven blijven ongewijzigd.

Per huishouden wordt maximaal € 297,92 kwijtgescholden (een vast bedrag ad € 264,84 plus een variabel bedrag ad € 33,08).

1.e. Leges

Titel 1 - Algemene dienstverlening

In overeenstemming met de gemeentebegroting zijn de meeste overige tarieven met 4% verhoogd. Uitzondering op deze algemene tendens is daar waar het rijk het (maximum) tarief bepaalt, dit maximum is aangehouden voor zover de tarieven bekend zijn gemaakt. De bekendmaking van de maximum tarieven voor paspoorten, identiteitsbewijzen en rijbewijzen vindt in de regel plaats nadat de voorbereiding voor de vaststelling van de legesverordening is afgerond. Het beleid is dat wij de door het Rijk vastgestelde tarieven hanteren afgerond naar beneden op een veelvoud van € 0,05. In paragraaf 1.2 en 1.3 van Hoofdstuk 1 hebben wij dat ook als zodanig verwoord. De reeds door het Rijk bepaalde (maximum)tarieven zijn onverkort overgenomen.

Titel 2 - Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving/omgevingsvergunningen

De afgelopen tijd kwamen er vanuit de HOR (handhaven openbare ruimte) en vanuit ondernemers vragen binnen om de leges voor het plaatsen van voorwerpen aan te passen. Dit omdat de leges voor het kortdurend plaatsen van een hoogwerker soms hoger liggen dan het huren van de hoogwerker zelf. Inwoner en/of ondernemer neemt dan de gok en kiest ervoor om geen vergunning aan te vragen voor het plaatsen van een voorwerp (het is immers toch maar een uurtje). Dit kan leiden tot onveilige situaties wat betreft verkeerveiligheid, ontoegankelijkheid (en bij een langere periode voor bijvoorbeeld ontsierende situaties) wanneer de hoogwerker, container e.d. op een stoep, fietspad of de weg wordt geplaatst. Daarnaast speelt intern de kostendekkendheid en de tijdsbesteding voor de afhandeling van een maandontheffing mee. Dit alles leidt er toe dat aanpassing van de leges wenselijk is, zodat er ook meer aansluiting is bij de praktijk.

1.f. Tarief bepaling Onroerendezaakbelastingen

De OZB-tarieven zijn afhankelijk van de WOZ-waarden. De WOZ-waarden worden jaarlijks vastgesteld. In 2026 geldt als waardepeildatum 1-1-2025. Omdat de waarden van alle onroerende zaken jaarlijks opnieuw moeten worden vastgesteld, treden per definitie elk jaar lichte verschuivingen (bijvoorbeeld tussen eigenaren van vrije sector woningen en flatwoningen, winkels en fabrieksruimten) in belastingdruk op.

De waardebeoordeling was op het moment dat voorliggend belastingvoorstel moest worden vastgesteld, nog niet volledig afgerond. Op basis van de beschikbare gegevens uit de marktanalyse gaan wij uit van een waardeverhoging voor woningen van 11,3% en voor niet-woningen van 3,2%.

Bij de opbrengstberekening houden wij rekening met een meeropbrengst ten opzichte van 2025 van 4% conform gemeentebegroting 2026-2029. De OZB inkomsten Zakelijk recht niet-woningen en Gebruik niet-woningen over 2025 waren hoger dan verwacht. Dit werd veroorzaakt door een kwaliteitsslag van de WOZ-waarde van de niet-woningen nadat het tarief was vastgesteld. In onderstaand tarief 2026 is er van uit gegaan dat deze meeropbrengst in 2026 wordt gecorrigeerd, conform voorgestelde lijn in de door uw raad vastgestelde tussenrapportage 2025. Wij stellen dan ook voor de tarieven als volgt vast te stellen, rekening houdend met de hiervoor genoemde factoren.

Tarieven (% van de WOZ-waarde)	2024	2025	2026
Zakelijk recht woningen	0,1082	0,1168	0,1087
Zakelijk recht niet-woningen	0,4793	0,5153	0,4615
Gebruik niet-woningen	0,3836	0,4118	0,3653

1.h. Reclamebelasting centrum

Sinds 2010 wordt het Ondernemersfonds Enschede gefinancierd via de opbrengst van de reclamebelasting. Dit systeem functioneert om collectieve investeringen in promotie, evenementen en stadsverfraaiing mogelijk te maken. Inmiddels blijkt dat de grondslag van de reclamebelasting steeds minder aansluit bij de huidige economische en maatschappelijke werkelijkheid. Het Ondernemersfonds (OF) en betrokken partners (SBME, SBVE, Winkelhart, VHSE) hebben de wens de huidige financieringsgrondslag van de reclamebelasting te herzien en deze te wijzigen in een grondslag op basis van de WOZ-waarde met ingang van 1 januari 2026. In de afgelopen periode is er gewerkt aan voldoende draagvlak onder alle betrokken partijen om deze wijziging door te voeren. Namens het OF wordt daarom voorgesteld de financieringsgrondslag van het OF te wijzigen. Momenteel heeft het OF een begroting van jaarlijks €160.000. Met een nieuwe financieringsgrondslag op basis van WOZ-waarde wordt dit bedrag aanzienlijk vergroot. In het voorgenomen model van verdeling wordt gewerkt met een tarief van 0,20% van de WOZ-waarde. Hiermee wordt een opbrengst van circa €400.000 verwacht. Dit biedt meer financiële armslag voor de uitvoering van het meerjarenplan van de ondernemers: evenementen (bruisende binnenstad), versterken samenwerking, de basis op orde, sfeer, beleving en vergroening en stimuleren ondernemerschap.

1.i.1. Riool- en waterzorgheffing

De huidige term "rioolheffing" suggereert dat de heffing alleen bedoeld is voor het bekostigen van beheer, onderhoud en vervanging van riolering. In de praktijk omvat onze zorgtaak een veel breder pallet: afvalwater, hemelwater en grondwater. Met name de aanpak van wateroverlast vraagt zeer hoge investeringen. Om recht te doen aan deze brede verantwoordelijkheid, stellen wij voor de term "Riool- en waterzorgheffing" in te voeren. Deze benaming sluit beter aan bij de aard en omvang van de taken en wordt tevens gehanteerd in de modelverordening van de VNG. Als we in de toekomst kiezen voor een andere manier van heffen, dan past deze naam daar ook goed bij.

1.i.2. Rioolheffing

Conform de gemeentebegroting bedraagt de indexatie van de rioolheffing 3,1% en wordt voor 2026 vastgesteld op € 301,44.

1.j. Toeristenbelasting

Met vaststelling van de zomernota 2024 en gemeentebegroting 2025 is, in het kader van de financiële opgave, besloten de toeristenbelasting met ingang van 2026 met 10% te verhogen. Bij de behandeling van de zomernota 2025 is het amendement aangenomen 'Extra verhoging toeristenbelasting inzetten voor verlaging bezuiniging Enschede Promotie'. Met dit amendement wordt de toeristenbelasting in 2027 met 17% verhoogd.

Met ingang van 2020 ronden wij op verzoek van een aantal verblijfsbieders de tarieven af op € 0,05. Dit leidt tot de volgende tarieven:

Tarieven	2025	2026	2027
Basistarief per nacht	€ 1,10	€ 1,20	€ 1,40
Hotel, conferentieoord, bed & breakfast of pension	€ 2,95	€ 3,25	€ 3,80

De basis voor de berekening is telkens het niet op € 0,05 afgeronde tarief.

Tevens is er in de nieuwe verordening toeristenbelasting antwoord gegeven op de motie 'Schrappen van toeristenbelasting voor tijdelijke campings'. Zie voor verdere toelichting bijgaande brief aan de raad (2500030399).

2.1. Tegemoetkoming onvermijdbaar afval

Sinds een aantal jaar voert GBTWente voor de gemeente Enschede het proces rondom de tegemoetkoming onvermijdbaar medisch afval uit. Binnen dit proces kunnen inwoners die medisch afval 'produceren' tegemoetkoming aanvragen voor de kosten van een aantal ledigingen afvalstoffenheffing. Voor het uitvoeren van dit proces is het noodzakelijk om persoonsgegevens te verwerken. Er moet geregistreerd worden welke belastingplichtige een x-bedrag aan tegemoetkoming moet ontvangen. Een inwoner krijgt in beginsel (zonder dat er bewijsstukken worden overlegd) een tegemoetkoming zodra hij het aanvraagformulier invult. GBTWente voert steekproefsgewijs controles uit. Bij een controle worden wel bewijsstukken opgevraagd.

Naar aanleiding van een DPIA (in kaart brengen van privacy risico's van een gegevensverwerking) die GBTWente heeft uitgevoerd is gebleken dat in strijd wordt gehandeld met de AVG en dat GBTWente het proces van tegemoetkoming medisch afval onrechtmatig uitvoert. Er is namelijk geen wettelijke grondslag voor het uitvoeren van dit proces, enerzijds niet vanuit de fiscale wetgeving, maar ook niet vanuit de AVG.

Gemeente Enschede wil graag dat GBTWente deze werkzaamheden blijft uitvoeren ondanks het feit dat het niet tot hun corebusiness behoort omdat het geen fiscale regeling is. Daarvoor moet een verordening Tegemoetkoming onvermijdbaar medisch afval worden opgesteld en vastgesteld door de gemeenteraad. Artikel 149 Gemeentewet kan hierbij als wettelijke grondslag dienen, mits:

- De verordening voorziet in een algemene tegemoetkoming voor alle inwoners die voldoen aan bepaalde eisen, en
- dit een redelijk onderdeel is van het gemeentelijk sociale beleid.

Om te voldoen aan de uitzonderingsgrond die is opgenomen in artikel 9 lid 2 sub g van de AVG, dient in de verordening de volgende punten te worden opgenomen:

- het doen van de gegevensverwerking;
- het soort gegevens dat wordt verwerkt en waarvoor dit noodzakelijk is;
- wie er toegang hebben tot die gegevens;
- welke (beveiligings)maatregelen er zijn getroffen.

In de verordening wordt ook geregeld dat het college nadere regels vaststelt over de voorwaarden van de aanvraag, over de omvang van de tegemoetkoming, hoe deze wordt berekend en over de uitbetaling van de tegemoetkoming.

3.1. Technische wijzigingen maken de regels duidelijker, eenduidiger en correct

De verordening is op detailniveau aangepast voor de leesbaarheid en het verwijderen van onderdelen die niet voorkomen of niet juist zijn verwoord.

3.2. In de beheerverordening ontbraken beperkende regels indien niet aan verschuldigde grafrechten wordt voldaan

Aan het grafrecht is de verplichting tot het betalen van grafrechten verbonden. Indien de rechthebbende of gebruiker in verzuim blijft deze verplichting na te komen, konden we niet de rechten vervallen verklaren. In Artikel 19 Vervallen verklaren grafrechten is nu opgenomen dat het college de rechten kan laten vervallen. Tevens is in Artikel 20 Vergunning gedenkteken opgenomen dat geen vergunning wordt verleend voor een gedenkteken indien de verschuldigde grafrechten niet zijn voldaan.

Risico's

N.v.t.

Kosten en financiële dekking van het voorstel

In de paragraaf lokale lasten in de Programmabegroting 2026-2029 is als gevolg van BBV-voorschriften per retributie/heffing een overzicht van de geraamde lasten en baten gepresenteerd.

Afweging en alternatieven

N.v.t.

Participatie

N.v.t.

Communicatie

Na vaststelling door de gemeenteraad worden de vastgestelde verordeningen op de voorgeschreven wijze gepubliceerd en 6 weken ter inzage gelegd in het Stadskantoor.

De inwoners worden geïnformeerd via de publicatie van de verordeningen en via de website van de gemeente Enschede en het Gemeentelijk Belastingkantoor Twente. Ten aanzien van de toeristenbelasting is er separate communicatie richting ondernemers over de tariefstelling van 2027, zodat zij daarmee rekening kunnen houden in hun eigen communicatie.

Vervolg

Zie communicatie.

Bijlagen

Verordeningen
Raadsbesluit

Burgemeester en Wethouders van Enschede, _____
de loco-Secretaris, de Burgemeester,

E.A. Smit

R.W. Bleker